

Status
Stil

060 / 676 88 01
060 / 4 84 64 91
Нови Београд, Др Ивана Рибара 88

СРПСКА ОФИЦИРСКА САБЉА М.1895/1995 И ПАРАДНИ БОДЕЖИ ВИДОВА ВОЈСКЕ

САБЉЕ : 25 месечних рата

стандардна.....месечна рата - 4.100,00 дин.
посребрена..... месечна рата - 4.500,00 дин.
позлаћена.....месечна рата ~5.000,00 дин.

БОДЕЖИ : 20 месечних рата

посребрен.....месечна рата - 3.700,00 дин
позлаћен..... месечна рата - 4.200,00 дин

ВОЈНИ Ветеран

УДРУЖЕЊЕ ВОЈНИХ ПЕНЗИОНЕРА СРБИЈЕ • ГОДИНА XXII • БРОЈ 249 • ОКТОБАР 2024.

Извештај о раду УВПС
између две седнице
годишње Скупштине
(од 25. 8 2023. до 10. 9. 2024)

**РЕЗУЛТАТИ
ТРУДОМ
ЗАВРЕЂЕНИ**

ПЕРОМ И КАМЕРОМ

Делегација Министарства одбране и Војске Србије приликом полагања венца

Комеморативне свечаности у Румунији
**ДА СЕ ЗЛОЧИНИ
НИКАДА НЕ ПОНОВЕ**

Наши кадети у почасном мимоходу испред Арадске тврђаве

Помен жртвама служили су наши и румунски свештеници

У манастиру Свети Ђурађ

Споменик палим пилотина у селу Дента близу југословенско-румунске границе

Спомен-обележје поред зидина тврђаве:
„У спомен Срба мученика умрлих у Арадској тврђави 1914-1918.”

Улаз у Арадску тврђаву у коју су Аустроугари затворили Србе

Државна делегација Републике Србије, предвођена министром за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Немањом Старовићем, 16. и 17. октобра учествовала је у комеморативним свечаностима, организованим у румунским градовима Араду и Темишвару. Чланови делегације били су и наш амбасадор у Румунији Стефан Томашевић, државни секретар у ресорном министарству Зоран Антић, генерални конзул Србије у Темишвару Ивана Јакшић Матовић, представници Министарства одбране и Војске Србије, кадети Војне академије, студенти Криминалистичко-полицијске академије и представници удружења која негују слободарске традиције Српског народа и ослободилачких ратова. Свечаностима су још присуствовали многобројни чланови удружења која негују традиције ослободилачких ратова Србије из Ниша и Велике Плана. Овога пута у комеморацијама учествовала су и два члана УВПС.

Централна комеморативна свечаност одржана је у Арадској тврђави. Министар Старовић положио је венац Владе Републике Србије, а венац Министарства одбране и Војске Србије - пуковник Иван Вељковић.

Пред улазом у Арадску тврђаву била је постројена почасна јединица Румунске војске, а војни оркестар интонирао је химне Србије и Румуније. О томе какви су услови били у аустроугарском логору за интерниране Србе и вековном пријатељству српског и румунског народа говорили су градоначелник Арада Калин Дибард, потпредседник Жупанијског савета Јонел Булбук и заменик префекта Јонел Дорел Синаћ.

Обраћајући се присутнима министар Старовић је рекао да је некада славна Арадска тврђава постала први логор смрти за српске интерниране из Херцеговине, Босне, Угарске, Хрватске и Краљевине Србије. Уз ову фабрику смрти брзо су никли нови логори у Неђмеређу, Добоју, Нежидеру, Болдогосању, Шапроњеку, Матхаузену, Ашаху на Дунаву, Хајнрихсгрину, Јиндриховцима, Добоју и Нрауну.

„Српски народ је први у модерној историји Европе искусио овај чудовишан изум рата, логоре за цивилно становништво. Био је то почетак и првог модерног геноцида у Европи, чије ране и ожигљке као народ још оплакујемо и видамо. До тада у историји српског народа није виђено, нити забележено систематско уништење цивила у толиком обиму. Апсолутно недужни људи, који су требали да штите закони и правда, како се

Делегација Министарства одбране и Војске Србије приликом полагања венца

Генерални конзул Ивана Јакшић Матовић, државни секретар Зоран Антић и пуковник Иван Вељковић одају пошту палим пилотима

Немања Старовић полаже венац Владе Републике Србије

тада сматрало, цивилизованих европских држава, преко ноћи су поставили робље које је без оптужнице било осуђено на нестанак. Њихова једина кривица је била та што су Срби православне вере.

Званичном аустроугарском судском истрагом утврђено је да је у логору било места за највише хиљаду лица, али да је често било смештено и више од три хиљаде људи, који су већином лежали у хладним казаматима на голом камену, без сламе и без покривача”, казао је Старовић.

У тврђави је харала епидемија дизентерије, црвеног ветра и тифуса. Током трајања Великог рата, од 1914. до 1918. године, кроз тај објект прошло је између 11.000 и 15.000 Срба а њих 4.137 занавек је остало у Араду. На почетку су преминули Срби сахрањивани на градском гробљу „Поминареа” (око 500 особа), а онда су градске власти, да се зараза не би даље ширила, одлучило је да се жртве сахрањују поред зидина тврђаве. Људи су немиле умиралли у стотинама и то у 20. веку, који је био прозван добом науке и просвећености. Нема сумње да је њихово страдање послужило као идеја будућим тоталитарним режимима за злочине који ће се поновити већ у Другом светском рату. Где би данас било човечанство да је научило лекције из страдања Срба у Араду.

„Било ми је задовољство што сам био члан државне делегације и сагледао све страхоте које је преживео наш народ. Незаборавао, али емотиван осећај и утисак оставила је посета Логору у Арадској тврђави, где су страдали и мучени наши сународници. За тај логор сам недавно први пут сазнао. О њему се није учило у школама. Та голгота коју је преживљавао наш народ, не сме никада да се заборави! Млади нараштаји треба да уче да посеђују стратишта и попришта битака за слободу. Напаћени и измучени народ и јунаци који су се за слободу с пушком у руци борили, то заслужују”, каже Остоја Поповић, члан Извршног одбора ГО УВПС.

На комеморативним свечаностима традиционално учествују кадети Војне академије. На тај начин је култура сећања добила неки нови израз.

Ваљевац Матеја Симанић, кадет треће године смера војног инжењерства, на дводневном путовању стекао је бројне утиске.

„Научивши део мање познате историје нашег народа, проширили смо видике. Много тога смо сазнали о логору у Араду и у каквим су мукама умиралли наши сународници. Утисци су помешани: туга и понос. Све што смо доживели и сазнали, на све нас ће оставити дубок и неизбрисив траг”, казао је кадет Симанић.

Током боравка у Темишвару и Араду државна делегација је одала пошту и положила венце на споменике нашим пилотима који су се у априлском рату 1941. године винули у небо да би одбранили границе од немачког авиона. У неравноправној борби, пали су на територији Румуније и тамо сахрањени. Венци су положени у селу Дента и на темишварском гробљу.

Државна делегација је посетила и манастир Свети Ђурађ, који припада Темишварској епархији Српске православне цркве. У Градској већници Арада, Генерални конзулат у Темишвару организовао је пројекцију „Голгота Србије” којој су присуствовали и представници Срба из Румуније.

Милица Златојевић, кадеткиња уз Краљево, која је на трећој години Војне академије, смерекономија, вели да је тешко описати унутрашња осећања, али да је то пре свега понос и туга.

„Имао сам част и привилегију да положим венац у Арадској тврђави у Араду Заувек ћу памтити те тренутке. Током путовања чула сам много занимљивих прича. Сви желимо да сазнамо истину. У првој години смо имали предмет Војна историја. Много тога из историје смо научили од наших професора. Познавање прошлости значајно је за изградњу будућности. За ову врсту активности међу кадетима Војне академије влада велико интересовање”, истакла је Милица Златојевић.

Командир вода у кадетској бригади капетан Вукоица Живановић нам је рекао да се за путовања бирају они кадети који у наставно-образовном процесу постижу боље резултате.

Вихор рата и тешка судбина логораша интернираца одвојили су те људе далеко од својих кућа. У Араду почивају српски сељаци, учитељи, занатлије... Они су губили слободу свога рода. Њихова тела почивају у братској Румунији. Страдање је уткано у српску слободу.

Да се страдања више никада не понове!

Текст и фотографије: Звонимир Пешић